

pod zastavo nacijonalizma bori za domovino, za republiko, za obstanek naroda proti zverinam kozmopolitizma.

Tudi mi imamo domovino, ki je naša, tudi mi imamo državnotvorno idejo, tudi mi smo narod z močno individualetom. In danes je skrajni čas, da zapustimo dosedanjo brezbriznost in počasnost, danes je skrajni čas, da vzdignjemo zopet visoko zastavo slovenskega nacijonalizma.

Naša domovina, naša narodnost in misel naše državne samostalnosti, ta troedina skupina bliščečih idealov mora postati zopet naša strast in naša ljubezen. Mora se globoko vsesati v naša bitja. Krepko mora biti z vsakim utripljajem naših src. Z močnim, žgečim ognjem mora razgrevati vsak naš gibljaj. Pri tem je lahko vsak dober katoličan in tudi gospodarske težnje socijalistov lahko zastopa.

Domoljubje, polno navdušenja, požrtvovalnosti in činov bodi naša plemenitost, hvaležnost naroda bodi nam čez vse rede, častne priimke in premoženje. Naše narodno življenje bodi razvneto z ljubeznijo do sebe in strastje do naše narodne individualnosti; naša narodna borba bodi obrnjena proti vsem, ki niso vseskoz narodni, z enako mržjo bodimo navzeti proti vsem breznarodnim, mejnarodnim elementom katerekoli barve, z dejansko in brezobzirno mržnjo. Napovejmo boj vsem hlapcem našemu nacijonalizmu sovražnih stremljenj, zavrtnikom in zani-karnežem. S strastjo in ljubeznijo pojdemo v boj — in zmagal bo zopet slovenski nacijonalizem, ki pozna le jedno samo zastavo, to je slovenska trobojnica.

Shod štajerskih slovenskih zaupnikov v Mariboru.

V četrtek, dne 22. avgusta, se je vršil v Mariboru shod zaupnikov, ki so ga sklicali štajerski slovenski deželni poslanci. Shoda se je udeležilo kacic 300 zaupnikov. Predsedoval je dr. Sernec. Poročali so poslanci Robič, dr. Rosina in dr. Dečko. Sklenjene so bile naslednje resolucije:

1. da shod z ozirom na razmere, vladajoče v Gradcu v deželnem zastopu in pri deželni vladi, skrajno protivne slovenskemu narodu, odobrava abstinenco slovenskih deželnih poslancev štajerskih ter jim prepušča, da tudi v bodoče uravnajo po vsakokratnih razmerah svoje postopanje;

2. da protestuje proti temu, da porablja deželni zbor deželna sredstva enostranski za gospodarsko in kulturno korist nemških sodeželanov, prikrajšuje pa slovenske sodeželane v gospodarskem oziru ter odreka istim pripomočke za vsak kulturni napredek;

3. da protestira zoper sklepe, s katerimi se deželni dohodki porabljajo v podpiranje germanizatoričnih ter nemško-nacijonalnih namenov in društev kakor: Südmark, Schulverein, Studentenheim itd.

4. da protestuje zoper sklep deželnega zbora, vsled katerega se naj že sam na sebi kmetskemu prebivalstvu

krivični volilni red za okrajne zastope spremeni tako, da bi se izročila vsa moč meščanskemu življu.

Slovenski zaupniki izjavljajo, da se slovenski narod na Štajerskem ne čuti varnega v svojem obstanku, dokler ne doseže za Spodnje-Štajersko avtonomije v tem, da se administrativno loči od nemške Štajerske, da se uvede v deželnem zboru v narodnih zadevah kurijalno zborovanje, da se loči deželni šolski svet v dve sekciji — nemško in slovensko — kateri samostojno opravlja te agende slovenskih oziroma nemških šol, da se nadzorstvo slovenskih šol izroči deželnemu šolskemu nadzorniku slovenske narodnosti, da se po primerni spremembi deželnega volilnega reda in deželnega reda zagotovi slovenskemu narodu primerno zastopstvo v deželnem zboru in deželnem odboru.

Slovenski zaupniki zahtevajo nadalje, da se osnuje zadostno število slovenskih kmetijskih, meščanskih in drugih strokovnih šol, kakoršnih je nemških na Štajerskem v izobilju.

Slovenski zaupniki pozivljajo svoje zastopnike, da skušajo z vsemi sredstvi doseči izpolnitev teh narodnih zahtev. Ob enem izjavljajo, da pričakujejo od vsake pravične vlade, da se podpirajo, oziroma izvršijo zgoraj navedene zahteve slovenskega naroda, — da bode vlada nastavljala na Spodnjem Štajerskem — katero je sedaj domena protežiranih nemških uradnikov — slovenske uradnike — ter da ne bode predlagala v sankcijo deželnih zakonov, ki žalijo slovenski narod, ali so naperjeni proti njegovim interesom ali njegovemu obstanku.

O vseh teh resolucijah se je glasovalo skupno, ne posamično.

Na predlog gosp. Baša je bila sprejeta še resolucija, naj bi se državni poslanci zjedini in zlasti pri proračunu in pri nagodbi z Ogrsko jednotno postopali.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Te dni je vlada razpustila deželni zbor češki in razpisala nove volitve, ki se bodo vršile že v najkrajšem času. Zgodilo se je to po dolгих pogajanjih in sicer v namen, da bi se omogočilo sklicanje državnega zbora v mesecu novembru. Državni zbor bo po zadnjih dispozicijah zboroval od meseca novembra pa tako do konca meseca februarja. Na Češkem je pričakovati pri deželnozbornih volitvah hud boj, ker se ni dosegel kompromis mej Mladočehi na jedni strani in mej Staročehi in agrarci na drugi strani.

Ogrska. — Takoimenovana liberalna stranka je s Szilagyjem izgubila svojo prvo glavo. Stranka podpira sicer sedanjega ministrskega predsednika Szella, smatra ga pa za svojega nasprotnika in bi se ga rada odkrižala. V to svrhu hoče zopet vzdigniti na čit nekdanjega ministrskega predsednika Szella in ta je tudi že izjavil, da je pripravljen, se povrniti v javno življenje.

Balkanska zveza. — Nemški in madjarski politiki so zelo v skrbeh zaradi balkanskih držav. Mori jih skrb, kaj nastane iz tega, da se je Rusiji po tolikih letih posrečilo ustvariti nekako balkansko zvezo, namreč zvezo mej Srbijo, Bolgarsko in Črno goro, katera zveza stoji pod pokroviteljstvom Rusije in je seveda naperjena zoper avstrijske aspiracije na Balkanu. Zdaj poročajo nemški listi, da začne Rusija

delati tudi na pridobitev Rumunske za to zvezo. Če se ji to posreči, izgubi Avstrija zadnjo prijateljico na Balkanu.

Potovanje ruskega carja. — Tekom prihodnjega meseca pojde ruski car na politično velevažno potovanje. Najprej pojde k vojaškim vajam v Gdansku na Nemškem in ruski listi pravijo, da je to dokaz prijateljstva in solidarnosti mej Rusijo in Nemčijo. Koj potem pojde car na Francosko, kar se smatra kot novo potrditev rusko-francoske alijance. Čuje se mnenje, da se na tem potovanju položi temelj rusko-francosko-nemški zvezi, kar bi bilo za vso Evropo velikanskega pomena.

Francija in Turčija. — Mej Francijo in Turčijo je nastal tak razpor, da je francoski poslanik zapustil Carigrad ter s tem takorekoč pretrgal diplomatsko zvezo mej rečenima državama. Vzrok konfliktu ta-le: V Carigradu obstoji francoska družba, ki je zgradila tamošnja obrežja. Ta družba vživa za to razne privilegije, zlasti pobiranje pristaniških pristojbin. V smislu pogodbe, ki obstoji med to družbo in turško vlado, je bila ta poslednja začetkom tega leta dolžna podaljšati družbi dosedanje privilegije, ali pa odkupiti obrežja, ki pa so — mimogrede rečeno — mnogo stala. Turška vlada pa se je hotela izogniti jednemu in drugemu. Po svoji stari navadi je je zavlačevala stvar z vsemi možnimi izgovori, obljubljala, pa zopet iskala novih pomislekov, tolažila itd. Da navedemo jeden drastičen izgled. Ko je francoski poslanik hotel nekoč radi te stvari pred sultana, so pa še silno obžalovali, da ne morejo Costansa pustiti pred sultana, ker poslednjega — zobje bole! Ni čudo, da je Francija slednjič zgubila potrpljenje in začela energično pritiskati na turške navihance. To je pomagalo v toliko, da se je sultan obvezal, da turška vlada odkupi obrežje. Ali tudi mogočni padišah ima glavno lastnost svojih soplemenjakov — v zadnji hip je zopet požrl slovesno dano besedo. Neko pogodbo je hotel pač skleniti, ali brez — jamstva za poplačanje. To je izbilo sodu dno in Costans je prijavil prvemu tajniku sultanovemu, da pretrže vse diplomatske zveze.

Vojna v južni Afriki. — Ves boj je zdaj premeščen na kaplandsko ozemlje, torej na angleški teritorij. Vsak dan se čuje o kakih praskah. Te so sicer le majhne, pa zadostujejo, da se angleška armada ne more ganiti. Angleži so že sami začeli obupavati, češ, da s sedanjo svojo armado ne doženo boja. Vsled tega so tudi angleški trgovci in posestniki jeli zapuščati južno Afriko. Boje se prihodnosti, boje se, da bodo začele burske puške kmalu tudi na južni obali pokati. Zajedno se čuje, da hoče ruski car osebno posredovati pri kralju Edvardu v prid Burom, oziroma da se bo skušal dogovoriti z nemškim cesarjem in s prezidentom francoske republike, če bi ne kazalo intervenirati v korist Burom. Nekoliko se torej hrabrim Burom na vse strani jasni.

Obrtnija.

Zavarovanje delavcev za starost in invaliditeto.

II.

V dobi od l. 1890. do l. 1897. se je v svrhu zavarovanja delavcev vplačalo 160 milijonov gld. Od te svote plačali so delavci sami 84 milijonov gld. S temi svotami so se občine in so se sploh javna sredstva znatno razbremenila, pri čemer ni pozabiti, da delavci tudi k javnim sredstvom prispevajo.

Z upeljavo zavarovanja za starost in invaliditeto bi se brez dvoma javna sredstva še bolj razbremenila. To dokazujejo razmere v Nemčiji.

Še nekaj drugega bi moralo vplivati na imovite sloje, da bi se zavzeli za zavarovanje delavcev za starost ter invaliditeto, to je pomanjkanje poslov na deželi. Na Moravskem so to že začeli uvidevati. Ondotni deželni odbor je 8. marca l. 1900 sklenil, ustvariti preskrbljenje za starost in sicer je izrecno priznal, da je storil ta sklep zategadelj, da odpomore pomanjkanju kmetijskih poslov.

Odkar je ta misel prodrila mej ljudstvo, so se je seveda tudi različne politične stranke oprijele. Nekaterne politične stranke so tudi že v svrhu farbanja ljudstva se oglasile v državnem zboru s predlogi, skovanimi po stari šabloni: „Visoka c. kr. vlada se pozivlje, naj še v tekočem zasedanju predloži zakonski načrt o zavarovanju delavcev za starost in onemoglost. Ti predlogi so seveda romali v arhiv in niso nikdar več prišli na dan.

Sicer pa sta vlada in poslanska zbornica jasno pokazali, kako malo jima je v resnici za to stvar. Dne 9. maja l. 1895. je minister Baquechem v poslanski zbornici izjavil, da vlada to zadevo „študira“. Dne 13. decembra l. 1892. je obrtni odsek poslanske zbornice vlado pozval, naj čim prej poroča, kako daleč so dozorele njene studije, in v katerem stadiju se nahaja cela zadeva, a ni čakal tega poročila.

Ravno tako neugoden odgovor je v tej zadevi dal ministrski predsednik grof Badeni v poslanski zbornici dne 3. junija l. 1896. Vlada stoji na stališču, da država ne sme za ta namen ničesar prispevati.

Tudi Körber stoji v bistvu na ravno tem stališču, mej tem ko moramo delavci z vso odločnostjo zahtevati, naj država za zavarovanje delavcev za starost in onemoglost prispeva, ker dobiva od delavcev ogromne direktne ter indirektne davčne dohodke, in ker delavec direktno ali indirektno državi služi.

Pri ti priliki bodi omenjeno, da zahtevamo delavci, naj bodo zavarovani vsi tisti, ki delajo za mezdo ali plačo in tudi vsi tisti mali meščani, ki nimajo gotovih dohodkov, namreč vsaj tacih, da bi si mogli za starost ali za slučaj onemoglosti kaj prihraniti. Umeje se samo ob sebi, da mora biti zavarovanje obligatorično.

Nadaljna zahteva pa je, da naj bo uprava dotičnih zavarovalnic izročena interesentom samim.

To je naše stališče. Obrazložili smo je v „Novicah“, dasi te stoje na stališču obrtnikov in kmetovalcev, ne na stališču delavcev in poslov. Obrazložili smo jih v tem listu, da spoznajo delodajalci, kakšne so naše želje.

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis. C. kr. domobransko ministrstvo namerava potrebščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno opozarja na naslednje: klobuki,